

Von § 31

Dnr VON 2020/21

Revisorernas granskning av färdtjänsten

Vård och omsorgsnämndens beslut

Vård och omsorgsnämnden beslutar besvara granskningen enligt förvaltningens förslag i ärendebeskrivningen och att översända densamma till revisorerna.

Ärendebeskrivning

Bedrivs det en ändamålsenlig färdtjänst i Tomelilla kommun som överlåtit uppgiften till Region Skåne?

Helseplan Consulting Group AB har gjort en granskning på uppdrag av revisorerna i Region Skåne. En skriftlig rapport omfattande Tomelilla kommun överlämnades till revisorerna i januari 2020 som beslutade att översända rapporten till vård -och omsorgsnämnden för yttrande.

Delat ansvar för utveckling av färdtjänsten

Tomelilla kommun överlät ansvaret att utföra färdtjänsten i kommunen till Region Skåne 2010. Ansvarig nämnd för färdtjänsten i Tomelilla är sedan 2019 Vård- och omsorgsnämnden. Nämnden har varit kostnadsansvariga sedan överlåtelsen. I slutet av 2019 utsåg vård -och omsorgsnämnden undertecknad till kontaktperson så att kommunen blev representerad på årets sista tjänstemanna- och samrådsmöte. Nämnden förste och andre ordförande sitter i politikerrådet.

2018 gjordes en ny överenskommelse både angående finansiering och att ansvaret för att utveckla och kostnadseffektivisera färdtjänsten delas av Region Skåne och kommunen.

§ 31 forts

Ny överenskommelse och ökade kostnader

Färdtjänstbudgeten ökade med 1 milj kronor jämfört med 2017 års budget till 3 420 000 kronor. Kostnaden debiteras i enlighet med följande fördelning;

- Myndighetsutövning – antal befintliga färdtjänstillstånd
- Beställningscentral – antalet resor
- Trafikkostnader- en mix mellan antalet resor och genomsnittlig reslängd baserat på en kostnad per resa och kilometer
- Övriga kostnader – antalet resor

Färdtjänsten bedrivs till stor del ändamålsenligt

Den övergripande bedömningen i rapporten är att färdtjänsten till stor del bedrivs ändamålsenligt i kommunen. Kommunen ansvarar för information och kommunikation internt samt för att föra dialoger med Regionen. Det finns representanter både i politikerrådet och i tjänstemannarådet. Bedömningen är också att kommunen till stor del har fullgjort sitt ansvar enligt överenskommelsen. Både kommunstyrelsen och vård och omsorgsnämnden har delgetts protokoll och minnesanteckningar och kan på så sätt följa arbetet.

Följande brister i samverkansavtalet lyfts i rapporten:

1. Säkerställa att det finns utsedda representanter som deltar i Skånetrafikens kundråd.
2. Internt och i dialog med Skånetrafiken tydliggöra hur överenskommelsens ansvarsfördelning ska tolkas samt hur Tomelilla kommun kan bidra till att verka för en kostnadseffektiv färdtjänst.
3. Skapa en struktur för hur kommunen kan arbeta med uppföljningen av kundnöjdheten när underlaget tillhandahålls.
4. Säkerställa att det finns ändamålsenliga strukturer för att arbeta med uppföljningen och vid behov genomföra förbättringsåtgärder för att sänka sina kostnader.

§ 31 forts

Utsedda kundråd

Vård och omsorgsnämnden har vidtagit åtgärder för att säkra upp att kommunen har representerats i kundrådet. Pensionärsrådet som tidigare utsett representant har fått en dragning av behovet av aktiv medverkan i kundrådet och har nu utsett två kundrådsrepresentanter för att minska sårbarheten; Leif Norlin och Anita Larsson. Skånetrafiken har meddelats namnen.

Kommunens representanter kommer att medverka i de samrådsmöten som Region Skåne kallar till. Det hade dock varit önskvärt att vissa av dom fysiska samrådsmöten i Hässleholm ersätts med digitala möten. Det åtgår i princip en hel arbetsdag per fysiskt möte och deltagare från vår kommun.

Dialog om ansvarsfördelning

Det är av största intresse för vård- och omsorgsnämnden att färdtjänsten bedrivs kostnadseffektivt. Vi ser fram mot en ökad dialog med Skånetrafiken och kommer även internt att föra dialoger. Den interna dialogen behöver vara nämndsöverskridande så att vi kan informera Skånetrafiken om t ex

§
bostadsbyggande (seniorboende, särskilda boende) som kan påverka resandet. Överenskommelsen gäller också att se till att den nationella vägdatatabasen är uppdaterad och att vi deltar i Region Skånes tillgänglighetsarbete.

Tomelilla har ett högre antal personer med färdtjänstillstånd per tusen invånare (35) jämfört med Skåne (26). Detta behöver ses både i förhållande till antalet äldre i kommunerna och till geografisk storlek. Antalet med färdtjänstillstånd har också ökat och ca 20 % utnyttjar inte färdtjänsten men kommunen betalar per tillstånd.

De flesta är nöjda med färdtjänsten?

Hittills har nämnden endast fått redovisat nöjdheten för samtliga kommuner, och inte på kommunnivå och inväntar kommunspecifika uppgifter. Det finns en tydlig struktur med både representanter i råden och för återföring till nämnden för att arbeta med kundnöjdheten.

§ 31 forts

Förbättringsåtgärder för att minska kostnaden

Inför överenskommelsen yttrade sig SÖSK om kommunernas begränsade möjlighet att besluta i sakfrågorna samtidigt som de ska svara för 50 % av alla kostnader. Möjligheterna att påverka är begränsade och det finns inga incitament för Region Skåne att hålla nere de administrativa kostnaderna. Avgörande blir istället hur Skånetrafiken hanterar myndighetsutövningen, utbyggnaden av kollektivtrafiken, hur resorna upphandlas och organiseras.

Ett förslag som lades fram var att kommunerna skall erhålla möjlighet att påverka är att komplettera förslaget med att tillsätta ett politiskt presidium, en styrgrupp, med beslutsmässiga representanter från regionen och de fyra hörnen. Ett arbetssätt som redan finns kring den ordinarie kollektivtrafiken i flera kommuner idag med ett gott resultat.

Nämnden samverkar gärna med Region Skåne i ex en kampanj för att få fler färdtjänstresenärer i kommunen att istället åka gratis kollektivtrafik. Tillgång till och närhet till kollektivtrafik ska inte påverka myndighetsutövningen men avståndet till närmsta buss- eller tågstation är av stor betydelse för personer med funktionsnedsättning. Den nuvarande ersättningsmodellen kompenserar inte ett sämre utbud av kollektivtrafik och tyvärr är risken stor för att kostnaderna ökar än mer för färdtjänsten i vår landsbygdskommun.

Kommunen skulle också behöva mer uppgifter för att föreslå åtgärder för de dryg 20 % som inte nyttjar färdtjänsten. Idag har vi ingen kännedom om vilka eller varför.

§

Ekonomiska konsekvenser

Syftet med granskningen och nämndens åtgärder är att det bedrivs en effektiv färdtjänst.

Barnperspektivet har beaktats

Genom att få tillgång till detaljerad kundnöjdhet beaktas även barnresenärers behov.

Miljöperspektivet

Upphandlad verksamhet har krav på ett aktivt miljöarbete.

31 forts.

Förvaltningens förslag till beslut

Vård och omsorgsnämnden beslutar besvara granskningen enligt förvaltningens förslag i ärendebeskrivningen och att översända densamma till revisorerna.

Beslutsunderlag

Vonau § 23/2020 Revisorernas granskning av färdtjänsten.

Helseplan rapport Granskning av färdtjänst_Tomelilla, handlingsid: Von 2020.162.

Missiv granskning av färdtjänst, handlingsid: Von 2020.161.

Revisorerna § 7/2020, Granskning av färdtjänsten, handlingsid: Von 2020.160.

Yttrande över granskning av färdtjänst, kvalitetschef Christel Nilsson, handlingsid: Von 2020.207

Tidigare behandling

Vonau § 23/2020

Vård och omsorgsnämnden beslutar besvara granskningen enligt förvaltningens förslag i ärendebeskrivningen och översända detsamma till revisorerna.

Beslutet skickas till:

Revisorerna